

## **Gulden Spoor voor Maatschappelijke Uitstraling aan Claire Tillekaerts en voor Culturele Uitstraling aan Dirk Brossé** Stadhuis Gent, 8 juli 2022

Geachte burgemeester, schepen, dames en heren, mevrouw Tillekaerts, mijnheer Brossé

“Vlamingen durven niet trots te zijn.” Een openingszin met een waarheid als een koe en die niemand minder dan mevrouw Tillekaerts vaak in de mond neemt, zeer terecht overigens. We moeten inderdaad af van “dat verdomde minderwaardigheidscomplex”. Vlaanderen is in heel veel domeinen top: denk onder meer aan cultuur, economie en onderzoek, alleen: we vertellen het onvoldoende duidelijk in het buitenland maar ook in Vlaanderen zelf.

Dit is precies wat we naar aanloop van de 11-daagse Vlaanderen Feest! sinds 1994 met onze algemene vergadering en een jury uit het breed-culturele en economische veld beogen: markante sporendragers onder de aandacht brengen, namelijk Vlaamse publieksdiplomaten die van Vlaanderen houden en van wie Vlaanderen houdt of zou moeten houden. We zijn dan ook zeer trots om hier vandaag in deze indrukwekkende Pacificatiezaal te gast te mogen zijn én twee bijzonder markante Vlamingen in de galerij van dragers van een gulden spoor op te nemen naast andere bekende sporendragers zoals Peter Piot, Anneleen Lenaerts, Jan Verheyen, Vic Swerts en Hans Bourlon.

Vandaag is het dubbel feest: we huldigen hier en nu een bijzonder paar dat - meestal los van elkaar - Vlaanderen wereldwijd op de kaart zet, elk in zijn of haar eigen domein, ook al raken die domeinen elkaar vaak want cultuur - en muziek in het bijzonder - kan een hefboom zijn om aandacht te vragen voor onze economische troeven.

Eigenlijk hoef ik Claire Tillekaerts en Dirk Brossé niet aan u voor te stellen.

Dirk Brossé - voluit ridder Dirk Brossé - is nog geen jaar geleden uitgebreid door het Gentse stadsbestuur gehuldigd voor zijn zestigste verjaardag en voor zijn 40-jarige muzikale band met de stad. “Mede dankzij hem staat Gent tot in Hollywood bekend als dé filmmuziekstad, en omgekeerd haalde hij de wereld ook naar Gent”, zei burgemeester Mathias De Clercq toen.

Ik wil niet in herhaling vallen. De verleiding is nochtans groot om uitgebreid de verdiensten van beide toekomstige sporendragers op te sommen, bijvoorbeeld dat Dirk Brossé als inventieve ondernemer, als muzikdirecteur van het Chamber Orchestra of Philadelphia, van Film Fest Gent en de World Soundtrack Awards niet minder dan 100 CD's opnam en 400 werken componeerde van concerten, oratoria, liederen, kamermuziek en symfonische stukken tot partituren voor film, televisie en podium. Of dat hij zich ook nog in ons collectief geheugen nestelde met filmmuziek van Daens of de musical '14-'18. Ik zou dan zeker ook vermelden dat het London Symphony Orchestra slechts een van de vermaarde orkesten is waarmee hij mocht werken naast onder meer de London Philharmonic, de Royal Philharmonic, de Filharmonische orkesten van Brussel, Antwerpen, Bazel, Birmingham, Los Angeles, Boston, Sint-Petersburg, Shanghai en Seoul. En dat de ambitie van de als trompettist begonnen Dirk Brossé in verband met klassieke muziek is: “steevast muziek te maken, voorstellingen op te voeren of concerten te geven die voor iedereen toegankelijk zijn”. Misschien zou ik dan ook even het feit aanstippen dat zijn vader begrafenisondernemer aanvankelijk niet achter zijn muzikale studiekeuze stond en hij als jonge knaap zelfs tijdelijk ging wonen bij een oom die hem wel steunde. Of dat hij als geen ander in het begin van zijn loopbaan ervaren heeft dat niemand sant in eigen land is, en zeker niet in Vlaanderen. Dat gebrek aan trots van veel Vlamingen over wat Vlamingen zelf kunnen en kennen, en waarover ik het eerder had, speelde hem dus ook

lang grote parten. Ik ga het hierover vanavond dus niet hebben want ik zou teveel in herhaling vallen en mijn opsomming zou een paar concertenlang duren. Die tijd hebben we hier vanavond jammer genoeg niet.

En dan zou ik het nog niet gehad hebben over mevrouw Tillekaerts die naar aanleiding van haar pensioen al uitgebreid in de Vlaamse schijnwerpers stond. Bij nader inzien ga ik om gelijkaardige redenen niet – nog eens – inzoomen op haar indrukwekkende loopbaan die startte als advocaat in combinatie met zes jaar assistentschap aan de universiteit van Gent. Ook u las ongetwijfeld de vele interviews met de nochtans bescheiden kersvers afgetreden CEO van Flanders Investment & Trade of zag het nazinderende gesprek met haar in het TV-programma 'Alleen Elvis blijft bestaan'. Ik vind het eigenlijk jammer want ook over haar verdiensten valt concertenlang te vertellen.

Ik zou bijvoorbeeld ook graag getuigd hebben over de vele gesprekken die ik naar aanloop van vanavond gehad heb met vrienden en collega's van haar die het alvast hierover roerend eens zijn: Claire Tillekaerts is niet alleen een bijzonder sterke, nuchtere en mondige dame met veel gevoel voor humor en diplomatie, ze heeft ook altijd gestreefd naar een warme persoonlijke band met haar medewerkers. Ze heeft bovendien ook een ongelooflijk groot doorzettingsvermogen waardoor ze ondanks onzegbaar veel zware beproevingen telkens weer recht krabbelde.

Geachte dames en heren

Het is mijn opdracht om in het korte tijdsbestek dat mij is toebedeeld, toe te lichten welke argumenten onze Raad van Wijzen van de Beweging Vlaanderen-Europa hebben bewogen om dit jaar voor Claire Tillekaerts en Dirk Brossé de loftrumpet te blazen. Omdat het vandaag een dubbel feest is, zijn daar ook dubbel zoveel redenen voor met één rode draad die ik het best kan omschrijven met een typisch Fins woord dat onze beide toekomstige sporendragers typeert: *sisu*, een in het Nederlands moeilijk te vertalen woord dat staat voor wilskracht, moed en doorzettingsvermogen.

Typerend voor mevrouw Tillekaerts is dat ze als overtuigd liberaal sinds haar aantreden bij FIT in 2006 een sterke verdediger van de economische belangen van Vlaanderen is geworden dank zij haar dagelijkse confrontatie met de Belgische realiteit, ook al is ze rigoureuus haar neutraliteit blijven bewaken als leidinggevende van FIT, een complex agentschap met meer dan 300 medewerkers en bijna 100 posten in 70 landen dat onder haar leiding wereldwijd een begrip is geworden. Zelfs tegen de allerhoogste kringen, zoals het Paleis, durft ze als belangrijkste handelsdiplomate van het land, een Vlaams standpunt in te nemen. Het is dank zij haar dat ook alle FIT-medewerkers net als zij de extra mijl willen lopen om te garanderen dat een Vlaams bedrijf kan exporteren of een buitenlands bedrijf naar Vlaanderen komt. Vlaamse bedrijven hebben vorig jaar voor maar liefst 380,5 miljard euro goederen geëxporteerd. In vergelijking met 2020, waarin de uitvoer kelderde als gevolg van de pandemie, zijn de Vlaamse exportcijfers in 2021 met een kwart toegenomen. Het bedrag ligt ook 16 procent hoger dan het vorige record uit 2018. Nooit hebben Vlaamse bedrijven voor een hoger bedrag goederen geëxporteerd. Vlaanderen promoot zichzelf dus terecht. Twee procent van de wereldwijde goederenhandel passeert hier en daarmee staan we in de top vijftien van de wereld. In de *global logistics index* staat Vlaanderen stevast op twee of drie, mede dank zij civil servant Claire Tillekaerts. Ze heeft zo niet één maar meerdere stenen in de rivier verlegd.

Maar die *sisu* uit zich op nog meer terreinen. Op Internationale Vrouwendag dit jaar postte ze op Facebook een uitspraak van de Amerikaanse rechter en voorvechtster van vrouwenrechten Ruth Joan Bader Ginsburg: 'If you want to be a true professional, you will do something outside yourself. Something to repair tears in your community. Something to make life a little better for people less fortunate than you. That's what I think a meaningful life is: living not for oneself, but for one's

community.' Een zinvol leven is: niet voor jezelf leven, maar voor je gemeenschap. En dat is zeer bijzonder in deze bij uitstek individualistische tijden. Bovendien laat ze geen kans onbenut om vrouwenrechten onder de aandacht te brengen evenals de gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen. Ook ik krijg, bijna wekelijks trouwens, de vraag hoe een vrouw die buitenshuis werkt, dat combineert met een gezin. Het is een cliché maar het is de waarheid: aan een man vraagt men dat niet. De slagzin van Simone de Beauvoir geldt nog steeds: bij een crisis, of het nu een economische of politieke crisis is, worden de eerste pijlen altijd gericht op vrouwenrechten. Ik zie dat iets meer dan de helft van mijn studenten vrouw zijn maar dat zie je niet weerspiegeld in de tewerkstelling en al zeker niet in het ondernemerschap. Nog geen 20 procent van de start-ups wordt opgericht door een vrouw en amper 5,6 % van de raden van bestuur hebben geen man aan het hoofd. Onder meer uw afscheid van FIT doet vermoeden dat het aantal vrouwen wel eens zou kunnen dalen want vervangers blijken vaak mannen te zijn.

Mevrouw Tillekaerts, ik wens u nog veel sisu met al uw overblijvende bestuursmandaten maar ik wens u ook veel tijd om in uw tuin te zitten en te genieten van de zon, de merels, uw vrienden, uw verzameling mooie lotusschoentjes en uw intelligente, vriendelijke en zachtaardige Lagotto Romagnolo, uw pensioen- of truffelhond.

Ik wens u ook meer tijd toe om samen met uw partner Dirk Brossé via onder meer Film Fest Gent de muzikale vlam te laten branden. Meer tijd om elkaar te zien buiten de tot hiertoe vaak korte afspraakjes op luchthavens. Tijd ook om misschien samen een museum voor de unieke oude muziekinstrumentenverzameling van Dirk in te richten. En toch ook nog veel tijd om samen nog lang uitdrukking te geven aan Vlaamse sisu zoals u daarvan beiden als geen ander blijkt hebt gegeven in Vlaanderen en ver daarbuiten.

Geachte dames en heren

Vandaag is het dubbel feest: tijdens deze plechtige openingsviering van de 11-daagse Vlaanderen feest! vieren we hier in deze historische Pacificatiezaal dat het exact 720 jaar geleden is dat Vlamingen met succes tegen een agressieve bezetter vochten mét de steun van een schare bondgenoten. Doet dit geen belletje rinkelen? Oekraïne houdt vooralsnog stand dankzij waarden die we hier vaak vergeten zijn en waarmee hier gespot wordt, namelijk plichtsbewustzijn, eergevoel, strijdvaardigheid, taalfierheid, saamenhorigheid en ... sisu. We hebben bovendien kostbare troeven in deze wereld 'qui tourne mal' zoals Axelle Red zingt. Die troeven zijn dank zij heel veel sisu door zowel Dirk Brossé en Claire Tillekaerts op een unieke manier op de wereldkaart gezet. Wij zijn dan ook bijzonder trots dat we hen mogen opnemen in onze intussen indrukwekkende lijst van Vlaamse sporendragers. Ik zei het al: Vlaamse publieksdiplomaten die van Vlaanderen houden en van wie Vlaanderen houdt of zou moeten houden.

Dan resten mij nog 2 belangrijke taken:

- 1) u allen niet alleen veel sisu maar ook voor heel binnenkort een aangename Vlaamse feestdag toe te wensen. Onthoud: de feestdag van de Vlaamse saamenhorigheid. Mijn feestdag, úw feestdag ... ónze feestdag;
- 2) mevrouw Tillekaerts en maestro Brossé samen met de burgemeester hier op het podium uit te nodigen voor de uitreiking van de Gulden Spoor voor respectievelijk Maatschappelijk en Culturele Uitstraling.

*An De Moor, Voorzitter 11-daagse Vlaanderen Feest! en Voorzitter vzw Beweging Vlaanderen-Europa*  
*E-mail: an.demoor@outlook.com*